

We zijn toegekomen aan de vierde preek in het boek de *Eigenschappen* van Alexander Comrie. Omdat dit boek zoveel belangrijk onderwijs bevat voor het zieleleven is het de moeite waard om te lezen en te herlezen. Steeds opnieuw vallen dingen op die de moeite van het overdenken waard zijn. De vierde preek is te vinden op pag. 131-155. Het tekstgedeelte dat aan de orde komt is "U dan, die gelooft, is Hij dierbaar". (1 Petr. 2:7). Deze preek is, denk ik, een van de mooiste uit de bundel, hoewel ook bijvoorbeeld de dertiende preek heel leerzaam en bemoedigend is voor Gods kerk op aarde. Maar laten we de vierde preek maar eens nader bezien.

Het opschrift van de preek is al een boodschap: "Het geloof is een genade, die Jezus Christus op zeer hoge prijs stelt". Zo'n opschrift geeft al een goede aanwijzing voor de preek. God kerk en Gods kinderen hebben een Zaligmaker nodig. Het ware geloof kan nergens anders in rusten dan in de Zaligmaker, Jezus Christus. Laten we dat goed onthouden. En laten we er naar staan om dat bevindelijk te mogen leren. Echt, zonder Jezus gaat het niet. Dat leert de Heere Zijn kinderen op de leerschool van genade. Sommigen hebben de mond vol over Jezus, maar weten niet hoe ze aan Hem gekomen zijn. Anderen kunnen hele beschouwingen houden over moeilijke zaken, maar Jezus wordt erin gemist. Laten we met dergelijke dingen niet meedoen. Onze oudvaders hebben mensen gewezen op de enige Naam onder de hemel en hebben ook verteld hoe mensen aan die Zaligmaker komen door een waar geloof. In Christus is alles te vinden wat tot zaligheid nodig is.

Comrie begint deze preek met een voorafsprak. Comrie stelt heel duidelijk dat iemand kan weten of hij of zij een kind van God is. Hij zegt het volgende: *Zij kunnen voor zichzelf en voor anderen uit hun handelingen en hun overdenkingen weten of ze bekeerd of onbekeerd zijn. Iemand die niet wedergeboren is, kan immers onmogelijk die werkzaamheden hebben die een wedergeborene heeft.* We kunnen dus weten of we deel hebben aan het nieuwe leven. Comrie geeft ook heel duidelijk aan hoe we dat kunnen weten. Hij wijst dan op de vruchten in ons leven. In Matthéüs 7:20 kunnen we dat lezen: "Zo zult gij dan dezelve aan hun vruchten kennen". Comrie geeft er dan een aantal duidelijke Bijbelse voorbeelden bij: *De oprechten worden door hun vruchten als goede bomen gekend, want als zij in Christus ingeplant zijn, brengen zij goede vruchten voort. En onder al deze vruchten is er geen duidelijker uiting dan de liefde en hoogachting die zij voor Jezus in hun hart vinden. Dit zien wij bij David in Psalm 18:2: 'Hoe hartelijk heb ik U lief, o Heere, mijn Sterkte.' We zien het ook bij Asaf in Psalm 73:25: 'Wie heb ik nevens U in de bemel? Nevens U begeert mijn ziel ook niets op de aarde.' We zien*

*het eveneens bij Maria, die Jezus ook uitermate liefhad, omdat Hij haar veel had vergeven. We zien het tenslotte hier in onze tekstwoorden: 'U dan, die gelooft, is Hij dierbaar.'* Het is belangrijk dat Comrie erop wijst dat bij Gods ware kinderen er vele vruchten worden gevonden en dat de belangrijkste en duidelijkste vrucht in hun leven is: liefde en hoogachting voor de Heere Jezus. Vanuit 1 Petr. 2:7 gaat hij dat verder uitwerken. Laten we onszelf onderzoeken waar wij liefde en hoogachting voor hebben.

Comrie wijst dan vanuit de tekst op twee zaken. Eerst gaat hij na wie de personen zijn die de Heere liefhebben. Dat zijn de gelovigen. 'U dan die gelooft', zo lezen we in de bijbeltekst. Daarna gaat Comrie in op de dierbaarheid (kostbaarheid) van Christus. Eerst wijst Comrie erop dat Gods kinderen geloofsdaden beoefenen (pag. 133). Hij noemt dan een zestal concrete oefeningen of daden die Gods kinderen kennen. Ik zal ze, tot onderzoek van onszelf, citeren.

1. *Zij zijn mensen die met een krachtige overtuiging in de ziel geloven dat ze in zichzelf verloren schepselen zijn, waardig om gedood en verdoemd te worden zoals God hen aanziet, en niet bij machte zichzelf te helpen. De verloren zoon verging van honger, en de verlamde was niet in staat om in het badwater van Bethesda te gaan.*
2. *Zij zijn mensen die ervan overtuigd zijn dat ze een gemis ervaren. Dat maakt hen rusteloos en doet – oprecht belast en beladen als ze zijn – naar Jezus zoeken, Die het ware, enige en vaste Rustpunt voor hun ziel is, Matthéüs 11:28.*
3. *Zij zijn mensen die in hun armoede blijven bedelen om vrije genade en louter ontferming, omdat ze slechts genade willen ontvangen en geholpen willen worden te bekwaamere tijd.*
4. *Zij zijn mensen die in bijzondere mate naar de gerechtigheid van de Borg hongeren en dorsten, Matthéüs 5:6.*
5. *Zij zijn mensen die net als de verloren zoon trachten tot zichzelf te komen, op te staan en terug te keren, naar Jezus toe.*
6. *Tenslotte zijn zij mensen die een aangeboden Jezus met hun gehele hart daadwerkelijk aannemen en voor zichzelf ombelzen, opdat Zijn Persoon met alles wat Hij heeft en doet, de hunne mag zijn. Tervijl de gelovige dit doet, geeft de ziel zich aan Jezus over, erop vertrouwend dat Hij haar nooit meer zal verlaten, maar haar door Zijn kracht zal bewaren.*

De ware gelovigen zijn mensen die bij ondervinding iets hebben geleerd van de drie stukken van de Heidelbergse Catechismus. Onze vaders hebben deze kenmerken benoemd opdat we onszelf de vraag zouden stellen of we hiervan iets kennen. Als dat niet zo is, dan moeten we de Heere daarom vragen. Als dat wel zo is dan mogen we daarin Gods goede hand

over ons leven opmerken. De boom wordt uit de vrucht gekend.

Vervolgens gaat Comrie de dierbaarheid van Christus aangeven. Vanuit de Schrift geeft hij uitvoerig aan waarin de Heere Jezus betekenis heeft voor Zijn kinderen. Op pag. 134 tot en met pag. 146 staat hij er bij stil. Het zijn bladzijden om stil en biddend te lezen. Er wordt door sommigen weleens iets negatiefs over Comrie gezegd. Maar wie deze bladzijden rustig en biddend doorleest die kan niet ontkennen dat we hier werkelijk bijbels onderwijs krijgen over de Heere Jezus en Zijn betekenis voor het zondaarshart. Comrie, en dat is toch een mooie trek in deze preek, weet zelf eigenlijk ook maar bij benadering iets te zeggen over de dierbaarheid van Jezus. Laten we hemzelf maar even aan het woord: *Nu zullen wij ertoe overgaan om met de apostel iets van de dierbaarheid van Jezus te ontvouwen en onder uw geheiligde aandacht te brengen. Dat is overigens iets wat wij maar bij benadering kunnen weergeven, want dit gaat werkelijk alle gedachten te boven.*

*Jezus draagt immers de banier boven tienduizenden, en alles wat aan Hem is, is begehert voor een ziel die Hem kent.* Nadrukkelijk wijst Comrie erop dat het hem niet gaat om enkele dogmatische waarheden over de Persoon van de Middelaar. Het gaat hem om de kennis die de ziel bij ondervinding van Christus mag ontvangen. De gelovige ziel stelt Christus op hoge prijs. En dan begint Comrie bij de eeuwige borgtocht van Jezus voor Zijn kinderen. *Jezus is dierbaar voor de gelovigen in Zijn eeuwige borgtocht. De gelovigen klimmen door het geloof op tot de beschouwing van wat in de eeuwige Vrederaad werd beraadslaagd.* Comrie wijst erop dat de zaken die in Gods Vrederaad hebben plaatsgevonden, voorwerp van gelovige overdenking zijn. Hij sluit dit stukje (pag. 136) als volgt af. *Jezus was hierin zo dierbaar bij Zijn Vader dat Hij als met verwondering uitriep: 'Wie is Deze, Die Zijn hart gericht heeft om als Borg tot Mij te naderen?' En hoe uitnemend en dierbaar moet Hij dan niet zijn voor alle gelovigen? Zij moeten toch wel uitroepen: 'Hij draagt de Banier boven tienduizend.'*

De puriteinen hadden de gewoonte om het werk van Christus tot zaligheid voor Zijn kerk te overdenken. Denk bijvoorbeeld aan het bekende boek van Isaac Ambrosius over het Zien op Jezus. Het geeft inhoud aan het leven des geloofs.

Naar aanleiding van Alexander Comrie, 'Verhandeling van enige eigenschappen van het zaligmakende geloof', uitgave De Banier, 2012, € 24,90